

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Силабус вибіркової дисципліни
«Ведення найбільш поширених психічних розладів за керівництвом
mhGAP»

Обсяг навчальної дисципліни	90 годин, 3 кредити
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Час і місце (номер лекційного залу, аудиторії, лабораторії, студії тощо) проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять. м. Одеса, Воробйова, 11
Викладач(-і)	Євген Опря, д.мед.н., професор, завідуючий кафедри Тетяна Чернова, к.мед.н., доцент кафедри
Контактна інформація	E-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 четвер, з 9.00 до 12.00 субота Онлайн консультації за домовленістю з викладачем з 16.00 до 18.00 у будні, з 9.00 до 12.00 субота Посилання на онлайн-консультації надається кожній групі під час занять окремо

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення дисципліни є теоретичні знання і практичні навички діагностики, профілактики і медико-психологічного супроводу пацієнтів з поширеними ментальними розладами під керівництвом mhGAP.

Оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями щодо медико-психологічної діагностики та профілактики, методами психореабілітації та психологічної допомоги дають змогу психологу комплексно і практично підходити до питань оцінки пацієнта і його ресурсів, а також ефективно планувати систему взаємодії між психологом і пацієнтом.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Мета дисципліни - придбання здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок медико-психологічного супроводу пацієнтів з поширеними ментальними розладами під керівництвом mhGAP.

Завдання дисципліни - діагностика, профілактика та медико-психологічний супровід поширених ментальних розладів під керівництвом mhGAP. В сучасному українському суспільстві відбуваються процеси поступового переосмислення суті, змісту та технологій здійснення психологічної допомоги. Науковцями і практиками здійснюються пошуки можливостей соціальної підтримки та надання фахової психологічної допомоги все більшому колу людей, які її потребують. З кожним роком у соціально-психологічній роботі використовується все більше методів та технологій роботи спрямованих на надання допомоги людям з особливими потребами. Питання організації психологічної роботи з громадянами, які мають ментальні розлади, вирішуються сьогодні шляхом створення спеціалізованих соціально-психологічних служб, які в свою чергу організовують діяльність, спрямовану на інтеграцію людей, що опинилися в складних життєвих обставинах, у соціумі.

Очікувані результати

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- визначення поняття психічної норми;
- розуміння засад реабілітаційної, психолого-педагогічної підтримки осіб з ментальними розладами;
- принципи комплексного підходу до ведення пацієнтів з поширеними ментальними розладами під керівництвом mhGAP;
- сучасні освітні, реабілітаційні, інформаційні технології у роботі з пацієнтами з ментальними розладами в умовах закладів, служб, організацій, установ сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту.

вміти:

- проектувати індивідуальні маршрути розвитку, освіти, соціальної адаптації та інтеграції осіб з ментальними розладами;
- здатність працювати в мультидисциплінарній команді супроводу пацієнтів з ментальними розладами;
- здатність працювати з окремими людьми та командами з метою сприяння високоякісному комплексному супроводу;
- використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з актуальних проблем психологічної реабілітації, супроводу пацієнтів з ментальними розладами;
- здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність);
- налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Форми навчання.

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекція.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

Зміст навчальної дисципліни

1. Визначення поняття психічного здоров'я.
2. Програма дій з подолання прогалин у сфері психічного здоров'я mhGAP.
3. Основні принципи допомоги людям з психічними розладами та їхнім доглядачам.
4. Ефективні навички комунікації у роботі з пацієнтами.
5. Принципи поваги та гідності у роботі з пацієнтами.
6. Оцінка наявності поширених психічних розладів. Використання керівництва mhGAP.
7. Визначення поняття «психосоціальні втручання».
8. Психосвіта – основний етап медико-психологічного супроводу пацієнта з психічними розладами.
9. Роль зниження стресу та посилення соціальної підтримки. Сприяння участі у повсякденній діяльності.
10. Основи психологічної допомоги при поширених ментальних розладах.
11. Інструменти психологічної допомоги: поведінкова активація, тренінг з релаксації, КПТ, міжособистісна терапія, навчання навичкам батьківства.
12. Організація та впровадження системи раннього втручання..
13. Аптечка первинної психологічної допомоги.
14. Нормативно-правові норми і регламентуючі документи Керівництва mhGAP для ведення пацієнтів з психічними розладами у неспеціалізованих закладах охорони здоров'я.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Рекомендована література

Основна:

1. Охорона психічного здоров'я в умовах війни / пер. з англ. Тетяна Семигіна, Ірина Павленко, Євгенія Овсяннікова [та ін.]. — К. : Наш формат, 2017. — 1068 с.
2. Нові клінічні протоколи: Психіатрія. Київ. Професійні видання, 2020. — 265 с.
3. Психіатрія і наркологія В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський. — Київ: Медицина., 2020. — 512

Додаткова:

1. Психіатрія особливого періоду: навчальний посібник [для лікарів та психологів] / Рум'янцев Ю.В., Сиропятов О.Г., Іванцова Г.В., Осьодло Г.В. — К.: УВМА, 2014. — 193 с.
2. Посттравматичні стресові розлади: Навчальний посібник/ Під заг. ред. проф. Б. В. Михайлова - Вид. 2-е, перероблене та доповнене. - Х. : ХМАПО, 2014. - 285 с.
3. Посттравматичний стресовий розлад: посібник / Венгер О.П, Ястремська С.О. — Т. 2019. — 264с.
4. Психіатрія і наркологія: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-е вид., переробл. і допов. — К.: «Медицина», 2015.- 512с.
5. Психіатрія і наркологія: нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Г. Т. Сонник, О. К. Напрєєнко, А. М. Скрипніков та ін., за ред. О. К. Напрєєнко. - Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. - 3-е вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - 422с.
6. Гусак, Н., 2011. Соціальна реабілітація в соціологічному дискурсі: інституційний підхід. // Соціальні виміри суспільства, 3 (14), с.175–186.
7. Гусак, Н., 2008. Соціальна реабілітація: підходи до визначення поняття. // Соціальна політика та соціальна робота, (1), с.103–114.
8. Дегтяренко, Т.М., 2013. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 301с. Збірник державних стандартів соціальних послуг з реабілітації/абілітації інвалідів, дітей-інвалідів та осіб з розумовою відсталістю, 2009. Київ: ВГО „Коаліція захисту прав осіб з інтелектуальною недостатністю”, 47с.
9. Єжова, Т. Є., 2011. Соціальна реабілітація дітей з інвалідністю. Навчальний посібник. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 284с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Керівництво mhGAP <https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/MH-GAP>

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

2. Указ Президента України "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні" <https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809>
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
4. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
5. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про затвердження складу міжвідомчої робочої групи з питань розроблення проекту Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні» <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-skladu-mizhvido-a134r>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009—2015 роки «Безбар'єрна Україна» <https://www.kmu.gov.ua/npas/232167617>
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщень, що надаються дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць для організації їх роботи та проведення голосування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-2020-%D0%BF#Text>
8. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14> Закон України «Про охорону дитинства».
9. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-15> - Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні»
10. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1545-2000-%EF> - Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2000 р. № 1545 «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей з інвалідністю». <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1197-07> - Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.10.2007 р. № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини з інвалідністю та Порядку їх складання».
11. Електронні джерела літератури здобувачі освіти можуть знайти на сайті onmu.edu.info.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль.

До контрольних заходів належить *поточний контроль*. Поточна навчальна діяльність здобувачів контролюється на практичних заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки здобувачів: усне опитування; тестові завдання; написання наукових повідомлень. Поточне оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається на кожному занятті (повинно

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

бути опитано не менше 30% здобувачів вищої освіти). Поточна навчальна діяльність здобувача оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою: “5”, “4”, “3”, “2”.

Самостійна робота здобувача, яка передбачена в програмі, контролюється і оцінюється при поточному контролі.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

черговому викладачу.

- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії , наркології, медичної психології та психотерапії

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.